

Spis treści

Wstęp

Jak mówi się w Europie s. 11

Część 1. Krewniacy

Języki i ich rodziny

1. Żywot praszczura *litewski* s. 17
2. Rozdzielone rodzeństwo *języki ugrofińskie* s. 23
3. Kawalki rozbitego dzbana *romansz* s. 27
4. Mamo kochana *francuski* s. 32
5. Od słówka do Sławka *języki słowiańskie* s. 37
6. Językowy dom dziecka *języki bałkańskie* s. 39
7. Dziesiąta gałąź *osetyjski* s. 45

Część 2. Czas zaprzeszyły nieciągły

Języki i ich historia

8. Pokojowy ekspansjonizm? *niemiecki* s. 51
9. Językowa matka Portugalii *galisyjski* s. 57
10. Język w DK-dencji *duński* s. 61

11. Korzyści z porażek *normandzki z Wysp Normandzkich* s. 65
12. Mowa wygnańców *karaimski, ladino, jidysz* s. 71
13. Zastygły w czasie *islandzki* s. 77

Część 3. Wojna i pokój

Języki a polityka

14. Język demokracji *norweski* s. 87
15. Dwie odezwy do ludu białoruskiego *białoruski* s. 92
16. Małogród i sąsiedzi *luksemburski* s. 96
17. Marzenie o językowej suwerenności *szkocki i fryzyjski* s. 99
18. Wiele hałasu o ni (...du i hen) *szwedzki* s. 106
19. Cztery kraje – i więcej niż klub *kataloński* s. 112
20. Cztery języki, zero dobrej woli *serbsko-chorwacki* s. 117

Część 4. W gąszczu dźwięków

Jak tu pisać, jak tu czytać

21. Haczyk nie do połknięcia *czeski* s. 123
22. Szczęsny, Pszkit i Korzeniowski *polski* s. 127
23. Tweety wąskie i szerokie *szkocki gaelicki* s. 134
24. Jak nauczyć się literek od A do Я *rosyjski* s. 140
25. Zgadnij, co to za język *po nitce do kłębka* s. 146
26. Iberyjski kałasznikow *hiszpański* s. 153
27. Wyżyny i niziny dialektu *słoweński* s. 158
28. Z językiem w chowanego *shelta i anglo-romani* s. 166

Część 5. Wyrzec rzeczoną rzecz

Języki i ich słownictwo

29. Eksport–import *grecki* s. 175
30. Przybycie do Porto *portugalski* s. 181
31. Poznajcie Snoboluzyczan *dolno- i górnołużycki* s. 185
32. Od naszego korespondenta w Vašingtona *lotewski* s. 189
33. Ach, te baby *włoski* s. 193
34. Śnieżna burza w szklance wody *saami* s. 197
35. Odcyfrować język liczb *bretoński* s. 202

Część 6. Zasady mówienia

Języki i ich gramatyka

36. Zmiennopłciowość *niderlandzki* s. 209
37. Przypadek przypadku *romani* s. 214
38. Bardzo potrzebna fuzja *bułgarski/słowacki* s. 219
39. Nghwm zaczyna się na C *walijski* s. 224
40. Himalaiści na morzu *baskijski* s. 231
41. Swój człowiek *ukraiński* s. 237

Część 7. Oddział intensywnej opieki

Języki na skraju przepaści

42. O pożytkach z networkingu *monegański* s. 245
43. O włos od nieszczęścia *irländzki* s. 247
44. Nie do śmiechu *gagauski* s. 254
45. Gdy język umiera *dalmatyński* s. 257
46. Kościół Kernowa *kornijski* s. 261
47. Zawrócony znad przepaści *manx* s. 266

Część 8. Ludzie czynu

Lingwiści, którzy odcisnęli ślad

- 48.** Ľudovít Štúr, lingwista bohater *słowacki* s. 273
- 49.** Ojciec albanologii *albański* s. 277
- 50.** Nieoczekiwany standard *języki germańskie* s. 282
- 51.** Beznadziejny przypadek *esperanto* s. 287
- 52.** Bohater, którego nie było *macedoński* s. 292
- 53.** Bezbożny alfabet *turecki* s. 295

Część 9. Bez upiększeń

Lingwistyczne szkice do portretów

- 54.** Pisz, jak mówisz *fiński* s. 305
- 55.** Rzymianie na północ od Wału
Hadriana *farerski* s. 310
- 56.** Znaczące milczenie *języki migowe* s. 313
- 57.** Հայերեն բարբառային *ormiański* s. 321
- 58.** Samotny jak palec *węgierski* s. 325
- 59.** Afroazjata w Europie *maltański* s. 330
- 60.** Globalne utrapienie *angielski* s. 333

Bliska nieznajoma. Dlaczego uczyć się
polskiego i lubię to robić s. 343

Do dalszej lektury s. 353

Podziękowania s. 356

Źródła fotografii s. 361

Indeks s. 363